

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
Національний лісотехнічний університет України

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ БАКАЛАВРІВ ДЛЯ
ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТРА

Спеціальність «Облік і оподаткування»

**Схвалено Приймальною комісією НЛТУ України
23 березня 2021 року, протокол № 3**

ЗМІСТ

1. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК.....	3
2. АУДИТ.....	7
3. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК.....	9
4. ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ... ..	11

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Програма **фахового вступного випробування і додаткового вступного випробування** для вступників, які вступають на основі ступеня бакалавра здобутого за **іншою спеціальністю**, містить питання з нормативних та професійно-орієнтованих дисциплін, які випускники слухали під час навчання при здобутті ступеня бакалавра.

Додаткове вступне випробування проводиться у вигляді фахового випробування з нормативних та професійно-орієнтованих дисциплін відповідної спеціальності у формі тестування. Тестове завдання складається з **10 питань першого рівня** складності. Кожне питання оцінюється трьома балами. Абітурієнт вважається **допущеним** до основного фахового вступного випробування, якщо отримав не менше 50% балів. Тривалість тестування – 0,5 год.

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування. Тестове завдання складається з 30 питань трьох рівнів складності (по 10 питань кожного рівня), які оцінюються за 100-бальною шкалою. Кожне питання першого рівня оцінюється 2,5 балами, другого – 3,5 балами, третього – 4 балами. Із запропонованих відповідей на кожне питання необхідно вибрати номер правильної відповіді і внести її у талон відповідей. Тривалість тестування – 1,5 години.

Вступник вважається **допущеним до конкурсу**, якщо отримав позитивну оцінку, а саме – не нижче 124 бали за шкалою оцінювання від 100 до 200 балів.

ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Основи побудови фінансового обліку

Мета та сутність фінансового обліку. Правове регулювання фінансового обліку та фінансової звітності в Україні. Організація фінансового обліку на підприємстві. Організація документообороту на підприємстві. П(С)БО, які регламентують порядок ведення фінансового обліку. Облікова політика та її роль у формуванні теоретичних, методологічних і організаційних аспектів бухгалтерського обліку в Україні. Основні принципи ведення фінансового обліку активів, капіталу та зобов'язань підприємства.

Облік грошових коштів

Економічна сутність грошового обігу. Загальний порядок ведення касових операцій. Документальне оформлення господарських операцій на рахунках в банках, касових операцій та операцій з іншими грошовими коштами. Синтетичний і аналітичний облік касових операцій. Форми безготівкових розрахунків. Порядок відкриття рахунку в банку. Виписка банку, її зміст, структура, порядок одержання та обробки. Синтетичний і аналітичний облік операцій на рахунках в банках. Синтетичний і аналітичний облік грошових коштів в дорозі та грошових документів. Інвентаризація каси та відображення її результатів в обліку. Порядок відкриття та закриття валютних рахунків. Документальне оформлення операцій на валютних рахунках. Синтетичний і аналітичний облік операцій на валютних рахунках. Облік курсових різниць відповідно до П(С)БО 21 “Вплив зміни валютних курсів”.

Облік дебіторської заборгованості

Визначення та види дебіторської заборгованості відповідно до П(С)БО 10 “Дебіторська заборгованість”. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості. Економічна сутність резерву сумнівних боргів. Методи визначення величини резерву сумнівних боргів виходячи з: платоспроможності окремих дебіторів, питомої ваги безнадійних боргів, класифікації дебіторської заборгованості. Синтетичний і аналітичний облік товарної дебіторської заборгованості. Сутність та види нетоварної дебіторської заборгованості. Синтетичний і аналітичний облік нетоварної дебіторської заборгованості та її документальне оформлення.

Інвентаризація дебіторської заборгованості. Розкриття інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності.

Облік основних засобів

Визначення понять щодо обліку основних засобів відповідно до П(С)БО 7 “Основні засоби”. Визнання, оцінка та класифікація основних засобів. Синтетичний і аналітичний облік надходження основних засобів та витрат на їх утримання. Синтетичний і аналітичний облік затрат на фінансування капітальних вкладень. Амортизація основних засобів: сутність, об’єкти та період амортизації, методи амортизації, облік амортизації, перегляд строку корисного використання та методу амортизації. Синтетичний і аналітичний облік вибуття основних засобів. Облік оренди основних засобів: сутність та класифікація оренди відповідно до П(С)БО 14 “Оренда”, відображення операцій з оренди в обліку і звітності орендаря та орендодавця.

Поняття інших необоротних активів. Документування господарських операцій з обліку інших необоротних матеріальних активів. Синтетичний і аналітичний облік інших необоротних матеріальних активів. Облік зносу інших необоротних матеріальних активів. Облікові реєстри.

Облік нематеріальних активів

Визначення основних понять, визнання, класифікація та оцінка нематеріальних активів відповідно до П(С)БО 8 “Нематеріальні активи”. Документування господарських операцій з обліку нематеріальних активів. Синтетичний і аналітичний облік нематеріальних активів. Переоцінка нематеріальних активів. Облікові реєстри. Облік капітальних інвестицій в придбання (створення) нематеріальних активів. Облік руху нематеріальних активів. Особливості обліку гудвілу. Амортизація нематеріальних активів. Зменшення корисності нематеріальних активів. Синтетичний і аналітичний облік вибуття нематеріальних активів.

Облік виробничих запасів

Поняття, класифікація, визнання і оцінка запасів відповідно до П(С)БО 9 “Запаси”. Організація обліку виробничих запасів. Методи оцінки руху запасів. Оцінка запасів на дату балансу. Документування господарських операцій з обліку запасів. Синтетичний і аналітичний облік руху та оцінювання запасів при вибутті. Облік виробничих запасів на складі і в бухгалтерії. Синтетичний та аналітичний облік тари і тарних матеріалів. Синтетичний та аналітичний облік довіреностей і бланків суворого обліку. Синтетичний і аналітичний облік малоцінних і швидкозношуваних предметів. Інвентаризація виробничих запасів. Облік результатів інвентаризації.

Облік довгострокових фінансових інвестицій

Поняття, визнання та оцінка довгострокових фінансових інвестицій відповідно до П(С)БО 12 “Фінансові інвестиції”. Поняття фінансових інструментів та їх класифікація. Собівартість фінансових інвестицій в залежності від способу придбання. Документування господарських операцій з обліку довгострокових фінансових інвестицій. Синтетичний та аналітичний облік довгострокових фінансових інвестицій. Інвентаризація довгострокових фінансових інвестицій. Розкриття інформації про фінансові інвестиції у примітках до фінансової звітності.

Облік сировини і матеріалів

Схема організації облікового процесу на етапі первинного обліку сировини і матеріалів. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом сировини і матеріалів. Аналітичний і синтетичний облік сировини і матеріалів. Методи оцінки руху сировини і матеріалів. Визначення ліміту відпуску сировини і матеріалів. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з надходження сировини і матеріалів від постачальника. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з надходження сировини і матеріалів, придбаних підзвітною особою. Бухгалтерські проведення, пов'язані з вибуттям сировини і матеріалів.

Облік сировини і матеріалів у поточному обліку за обліковими цінами: закупівельна ціна (ціна придбання), планова собівартість, фактична собівартість за попередній період, ціна реалізації, трансфертна ціна (використовують у внутрішніх розрахунках між підрозділами підприємства), індикативна ціна (пропонується або є обов'язковою при здійсненні зовнішньоекономічних контрактів) тощо.

Облік палива та готової продукції

Визначення та класифікація паливно-мастильних матеріалів. Синтетичний облік палива на субрахунку 203 «Паливо». Аналітичний облік палива за місцями його зберігання на аналітичних рахунках до субрахунка 203 «Паливо»: 2031 «Паливо на складі», 2032 «Паливо в баках автомобілів», 2033 «Паливо на АЗС». Аналітичний облік палива у Відомості 5.1 за матеріально-відповідальними особами.

Залежність методики фінансового обліку палива від шляхів його надходження. Шляхи надходження та особливості обліку безготівково оплаченого палива: за відомостями, талонами, паливними картками, смарт-картками. Відображення в обліку заправки палива за талонами. Первинні документами для списання палива з обліку: подорожні листи автомобілів типових форм № 1, № 2-ТН, № 6; обліковий лист тракториста-машиніста форми № ПСГ-3 та інші

первинні документи, що підтверджують факт використання палива.

Економічний зміст та класифікація готової продукції. Групування готової продукції за формою, ступенем готовності, конструктивною та технологічною складністю. Супутня продукція. Побічна продукція. Порядок формування первісної вартості готової продукції.

Синтетичний облік виготовленої продукції на рахунках 26 «Готова продукція» та 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва». Аналітичний облік приймання та відпуску готової продукції. Кількісний облік готової продукції за її видами та місцями зберігання в сортових картках складського обліку. Етапи та порядок ведення обліку готової продукції. Загальна схема бухгалтерського обліку готової продукції.

Загальна схема формування собівартості реалізованої продукції. Оцінка готової продукції при її продажу. Організація обліку собівартості реалізованої продукції.

Синтетичний та аналітичний облік напівфабрикатів.

Облік поточних фінансових інвестицій

Визначення та класифікація фінансових інвестицій відповідно до П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції». Визнання та оцінка поточних фінансових інвестицій. Синтетичний та аналітичний облік поточних фінансових інвестицій. Економічний зміст, класифікація та оцінка еквівалентів грошових коштів. Синтетичний та аналітичний облік еквівалентів грошових коштів.

Розкриття інформації про фінансові інвестиції у примітках до фінансової звітності.

Облік витрат виробництва

Склад витрат виробництва. Нормативно-правове регулювання обліку витрат виробництва. Визначення, визнання та класифікація витрат виробництва.

Мета та етапи обліку витрат виробництва. Синтетичний та аналітичний облік витрат виробництва. Методи обліку витрат виробництва. Облік прямих виробничих витрат. Синтетичний та аналітичний облік загальновиробничих витрат. Синтетичний та аналітичний облік браку у виробництві. Оцінка та первинний облік відходів виробництва.

Облік витрат майбутніх періодів

Склад, визнання та оцінка витрат майбутніх періодів. Документування господарських операцій. Аналітичний і синтетичний облік витрат майбутніх періодів. Порядок розподілу і списання витрат майбутніх періодів.

Рекомендована література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Гордієнко Н. І. Фінансовий облік: [навч. посібн.]. / Н. І. Гордієнко; Харківський нац. університет міського господарства ім. О. М. Бекетова. – [2-е вид., доп.] – Х. : ХНУМГ, 2013. – 284 с.
3. Романів Є. М. Фінансовий облік: [навч. посібн.] / Є. М. Романів, А. П. Шот. – Львів: ЛДФА, 2012. – 486 с.
4. Орлова В.К. Фінансовий облік : [навч. посібн.] / За ред. В.К. Орлової, М.С. Орлів, С.В. Хоми. – [2-ге вид, доп. і перероб.]. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 510 с.
5. Фінансовий облік: [підручник] / [Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк та ін.]. – [2-ге вид., доп. і перероб.] – К. : Кондор, 2013. – 551 с.
6. Фінансовий облік-1: [навч. посібн.] / [Г.М. Воляник, М.М. Огородник, С.Є. Шутка, Н.І. Колінько]. – Львів. : Новий Світ-2000, 2013. – 456 с.
5. Фінансовий облік I: [навч. посібн.] / П.Й. Атамас, О.О. Лисиченко, Л.П. Максимова. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет ім. Альфреда Нобеля, 2014. – 120 с.
6. Фінансовий облік 1: [навч. посібн. (слайд-конспект)] / П.Й. Атамас, О.П. Атамас, Г.Є. Павлова, І.Г. Приходько. – Дніпропетровськ: Університет Альфреда Нобеля, 2015. – 200 с.
7. Фінансовий облік-2: [навч. посібн.] / П.М. Гарасим, Г.М. Воляник, Н.І. Колінько, С.Є. Шутка. – Львів: Ліга-Прес, 2016. – 342 с.
8. Шара Є. Ю. Фінансовий облік – 1 : [навч. посібн.]. / Є. Ю. Шара, О. О. Бідюк, Н. В. Гуріна, І. Є. Соколовська-Гонтаренко. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 408 с.

2. АУДИТ

Теоретичні основи аудиту.

Сутність і предмет аудиту

Історичні аспекти розвитку аудиту. Сутність аудиту. Види аудиту. Предмет аудиту. Метод аудиту. Об'єкти аудиту. Класифікація об'єктів аудиту.

Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення

Мета аудиторської діяльності. Принципи аудиту. Суб'єкти аудиторської діяльності. Управління аудиторською діяльністю. Основні засади функціонування аудиторських фірм. Зміст, завдання, класифікація інформаційного забезпечення аудиторської діяльності. Економічна інформація, її класифікація і призначення в

аудиторському процесі. Фактографічна інформація та використання її в аудиті в умовах АСОІ.

Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання

Ознаки, критерії, напрями аудиту фінансової звітності. Методи і процедури аудиту. Зміст аудиторського процесу. Переддослідна стадія аудиторського процесу. Загальні засади методики аудиту фінансової звітності.

Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю

Аудиторський ризик. Оцінювання аудиторського ризику. Помилка та обман в аудиті. Оцінювання системи внутрішнього контролю.

Планування аудиту

Сутність планування аудиту. Загальний план аудиту. Програма аудиторської перевірки.

Аудиторські докази та робочі документи аудитора

Поняття і класифікація аудиторських доказів у т.ч. оборонно-соціального і екологічного спрямування. Вимоги до аудиторських доказів. Процедури отримання аудиторських доказів. Аудиторські робочі документи.

Аудит фінансової звітності

Аудит активів і пасивів у т.ч. оборонно-соціального і екологічного спрямування. Аудит основних форм фінансової звітності. Методика аудиту достовірності фінансової звітності. Використання аналітичних процедур в аудиті фінансової звітності. Аудит податкової звітності.

Прикладні аспекти аудиту

Аудиторський висновок та інші підсумкові документи

Аудиторський висновок. Структура аудиторського висновку за результатами перевірки фінансової звітності. Аудиторські висновки спеціального призначення. Звіт аудитора.

Підсумковий контроль

Методичні прийоми узагальнення результатів аудиту. Вимоги до оформлення аудиторських підсумкових документів. Вплив дати складання аудиторського висновку на підсумковий контроль. Оцінювання суттєвості при підготовці аудиторських документів.

Реалізація матеріалів аудиту

Аналізування та оцінювання матеріалів аудиту. Відшкодування матеріальних збитків від порушення господарських договорів. Профілактика недоліків і правопорушень у підприємницькій діяльності за даними аудиту.

Аудиторські послуги, їх об'єкти і види

Поняття, об'єкти і види аудиторських послуг. Консультаційні послуги. Консультування з фінансів. Консультування малих підприємств.

Внутрішній аудит, його сутність, об'єкти і суб'єкти

Історичні аспекти розвитку внутрішнього аудиту. Сутність внутрішнього аудиту. Завдання внутрішнього аудиту. Об'єкти внутрішнього аудиту. Суб'єкти внутрішнього аудиту.

Методичні прийоми внутрішнього аудиту

Місце внутрішнього аудиту в системі внутрішньогосподарського контролю. Класифікація методичних прийомів внутрішнього аудиту. Організація процесу внутрішнього аудиту. Планування внутрішнього аудиту.

Реалізація матеріалів внутрішнього аудиту

Узагальнення результатів внутрішнього аудиту. Організація роботи служби внутрішнього аудиту. Стандарти внутрішнього аудиту підприємства. Оцінювання ризику внутрішнього аудиту.

Рекомендована література:

1. Про аудиторську діяльність : закон України № 3126-ХІІ від 22.04.1993 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.
2. Аудит. (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) : [підручн.] / За ред. проф. Немченко В. В., Редько О. Ю. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.
3. Баранова А.О. Аудит: [навч. посібн.] / А. О. Баранова, Т. А. Наумова., А.І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с.
4. Виноградова М. О. Аудит : [навч. посіб.] / М. О. Виноградова, Л.І. Жидєєва – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 654 с.
5. Іванова Н. А. Організація і методика аудиту : [навч. посібн.] / Н. А. Іванова, О. В. Ролінський. – К. : Центр учбової літератури. – 2008. – 216 с.
6. Колісник М. І. Аудит: [навч. посіб.] / М. І. Колісник, В. Є. Слюсаренко. – Ужгород, ДВНЗ «УжНУ», 2015. – 296 с.
7. Лебедевич С. І. Курс аудиту: Аудит. Організація і методика аудиту. Екологічний аудит: [навч. посіб.] / С. І. Лебедевич – Львів: Ліга-Прес, 2007. – 1050 с.
8. Лебедевич С. І. Аудит: [навч. посіб.] / С. І. Лебедевич – Львів: Ліга-Прес, 2012. – 484с.
9. Лебедевич С.І. Обліково-аудиторське забезпечення лісогосподарських підприємств для сталого розвитку України: [монографія] / С.І. Лебедевич, Н.М. Клим, Х.Р.Хомик. – Львів: Ліга-Прес. 2014. – 268 с.

3. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Мета, зміст і організація управлінського обліку

Сутність і завдання управлінського обліку. Місце управлінського обліку в системі бухгалтерського обліку. Етапи розвитку управлінського обліку. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку. Принципи та функції управлінського обліку. Основні чинники, що впливають на організацію управлінського обліку. Законодавчі основи організації системи управлінського обліку в Україні. Процес формування облікової інформації за рівнями управління. Функції бухгалтерів-аналітиків та розподіл обов'язків в бухгалтерії. Типи організації управлінського обліку.

Облік витрат виробництва

Склад витрат виробництва. Мета та етапи обліку витрат виробництва. Облік прямих виробничих витрат. Характеристика основних методів калькулювання. Аналітичний облік витрат виробництва. Облік браку у виробництві. Порядок формування первісної вартості готової продукції відповідно до П(С)БО 16 "Витрати".

Класифікація і поведінка витрат

Поняття та необхідність обліку витрат. Основні принципи класифікації витрат. Призначення різних класифікацій витрат. Рівень розв'язання проблеми класифікації витрат в сучасний період. Способи побудови функції витрат. Методи вивчення поведінки витрат.

Методи обліку і калькулювання витрат

Поняття собівартості та її види. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості. Облік і розподіл непрямих витрат. Калькулювання собівартості за замовленнями. Попередільний метод обліку затрат.

Система обліку і калькулювання за повними витратами.

Основні завдання та принципи калькулювання. Види калькуляцій. Взаємозв'язок об'єктів обліку та об'єктів калькулювання. Поняття та значення калькуляційних одиниць. Значення калькуляцій для управління виробництвом. Принципи калькулювання. Зміст калькуляційної роботи за повними витратами. Постійні та змінні, виробничі і невиробничі витрати. Елементи повної собівартості продукції. Схема побудови калькулювання повних витрат.

Облік і калькулювання за змінними витратами.

Особливості системи обліку та калькулювання за неповними затратами. Порядок формування собівартості за методом «директ-костинг». Простий директ-костинг. Розвинутий директ-костинг. Особливості системи обліку та

калькулювання за неповними затратами.

Система обліку і калькулювання за нормативними витратами

Нормативний метод обліку як засіб оперативного управління економікою. Можливості нормативного методу (стандарт-кост). Класифікація методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції з точки зору їх пізнання і об'єкту обліку. Структура відхилень в системі нормативного обліку з виробничих витрат. Записи на рахунках в системі стандарт-кост. Переваги та недоліки стандарт-косту. Напрями впливу на підвищення доходності підприємства за системою стандарт-кост.

Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Взаємозв'язок і залежність між обсягом виробництва і витратами. Графічний та аналітичний методи досліджень. Побудова графіку точки критичного обсягу виробництва. Визначення фінансового результату при використанні аналітичного підходу. Методологія визначення фінансового результату згідно принципу "витрати - результат". Вплив основних чинників на співвідношення "витрати-результат".

Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень.

Застосування диференціального аналізу релевантних даних для прийняття управлінських рішень. Оптимальне використання ресурсів в умовах обмежень: визначення змінних величин; визначення цільової функції та побудова її рівняння; визначення обмежень та побудова їх рівнянь; рішення моделі лінійного програмування. Рішення щодо ціноутворення. Економічна модель ціноутворення. Встановлення оптимальної ціни реалізації. Обмеження економічної моделі ціноутворення. Цільове калькулювання.

Бюджетування і контроль.

Мета бюджетування та роль бухгалтера-аналітика у цьому процесі. Суть бюджетування та види бюджетів. Зв'язок управлінського обліку з бюджетуванням. Послідовність складання та взаємозв'язок бюджетів. Необхідність бюджетного контролю.

Основні завдання організації контролю затрат. Управлінський цикл контролю. Загальна схема механізму дії контролю. Механізм дії контролю з урахуванням змін у зовнішньому середовищі. Схема контролю з урахуванням впливу зовнішнього і внутрішнього середовищ. Механізм дії контролю з прямим зв'язком. Механізм дії контролю з прямим (зворотним) зв'язком. Вплив контролю на процес стратегічного управління. Гнучкий бюджет і використання його для аналізу відхилень. Оцінка ефективності і результативності діяльності на підставі аналізу відхилень.

Облік і контроль за центрами відповідальності.

Характеристика видів відповідальності та показники оцінки їх діяльності. Облік за місцем виникнення витрат та центрами відповідальності. Значення функції контролю при здійсненні своєї діяльності центрами відповідальності. Схема організації діяльності в умовах децентралізації управління. Звіт центру відповідальності. Модель організації контролю затрат.

Взаємозв'язок управлінського і фінансового обліку

Порівняльна характеристика управлінського та фінансового обліку. Типи організації управлінського обліку. Процес прийняття управлінських рішень.

Рекомендована література:

1. Атамас П. Й. Управлінський облік: [навч. підручн.] / П. Й. Атамас. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 440с.
2. Голов С. Ф. Управлінський облік: [підручн.] / С. Ф. Голов – К: Лібра, 2003. – 704 с.
3. Нападовська Л. В. Управлінський облік: [підручн.] / Л. В. Нападовська – К: Книга, 2004. – 544с.
4. Управлінський облік: [навч. підручн.] / Корецький М.Х., Дацій Н.В., Пельтек Л.В. – К: Центр навчальної літератури, 2007. – 296с.
5. Управлінський облік: [навч. підручн.] / Домбровський В.М., Гнилицька Л.В., Коршикова Р.С. – К: КНЕУ, 2015. – 278с.
6. Управлінський облік: [навчальний посібник] / Н.І. Колінько, Г.М. Воляник, С.Є. Шутка. – Львів:ТЗОВ «Ліга-Прес», 2016. – 378 с.

4. ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Основи побудови і загальні вимоги до звітності підприємств

Мета і завдання звітності. Склад і структура звітності: фінансова, податкова, статистична та спеціальна. Вимоги НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» до складу та елементів фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності. Засоби забезпечення достовірності звітних даних. Принципи побудови форм звітності. Підготовка облікових даних для складання звітності. Загальні положення щодо порядку заповнення звітних форм. Порядок подання та оприлюднення звітності підприємств.

Баланс підприємства

Принципи побудови та структура балансу. Аналітичні можливості балансу. Побудова і зміст форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)». Визначення статей балансу. Характеристика розділів і статей балансу. Загальні принципи

оцінювання статей балансу. Особливості оцінювання та відображення в балансі необоротних і оборотних активів, власного капіталу, довгострокових і поточних зобов'язань. Загальна характеристика пасиву балансу. Підготовка облікових даних для складання балансу, методика і техніка заповнення форми балансу.

Звіт про фінансові результати

Структура і зміст форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». Принципи визначення доходів і витрат. Класифікація доходів і витрат у звіті про фінансові результати. Джерела даних для складання звіту. Визначення показника виручки (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Визначення собівартості реалізованої продукції та узгодження знайдених показників з даними відповідних декларацій і розрахунків. Розрахунок валового прибутку (збитку). Визначення фінансових результатів від операційної діяльності. Розрахунок фінансових результатів від звичайної діяльності. Визначення чистого прибутку (збитку) підприємства. Склад і структура елементів операційних витрат. Показники прибутковості акцій і порядок їх розрахунку. Аналітичні можливості звіту про фінансові результати та їх використання.

Звіт про рух грошових коштів

Призначення, структура і зміст форми №3 «Звіт про рух грошових коштів». Джерела інформації для складання звіту. Порядок визначення даних про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності в разі застосування прямого і непрямого методів. Порядок визначення даних про рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності. Порядок виявлення грошових коштів у результаті фінансової діяльності. Розрахунок зміни обсягу грошових коштів за звітний період. Узгодження показників звіту з балансом. Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансової звітності.

Звіт про власний капітал

Призначення, структура і зміст форми №4 «Звіт про власний капітал». Складові власного капіталу. Зміст статей власного капіталу. Порядок складання звіту про власний капітал. Особливості формування звітних даних про зміни зареєстрованого, додаткового та резервного капіталів. Розкриття інформації про зміни у власному капіталі у примітках до фінансової звітності.

Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах

Загальні положення П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Виправлення помилок і зміни в облікових оцінках. Зміни в обліковій політиці. Події після дати балансу. Розкриття інформації у примітках до фінансових звітів.

Зведена і консолідована фінансова звітність

Загальні положення НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність».

Порядок складання консолідованої фінансової звітності. Розкриття інформації про складання консолідованої фінансової звітності у примітках до звітності. Відображення об'єднання підприємств у фінансовій звітності. Загальні положення П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств». Особливості складання зведеної звітності міністерств і відомств.

Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва

Загальні положення П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Склад суб'єктів малого підприємництва. Структура і зміст фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва. Відмінності структури і змісту балансу за формою № 1-м від звичайного балансу. Відмінності структури і змісту звіту про фінансові результати за формою №2-м від звичайного звіту. Порядок формування даних для складання балансу за формою №1-м і звіту про фінансові результати за формою №2-м. Алгоритм визначення чистого прибутку (збитку) суб'єкта малого підприємництва.

Податкова звітність

Склад податкової звітності, правила та періодичність її подання згідно з ПКУ. Структура та зміст Податкової декларації з податку на прибуток підприємства. Порядок складання декларації та джерела інформації. Структура та зміст Декларації з податку на додану вартість. Порядок складання декларації та джерела інформації. Структура та зміст Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ). Інші форми податкової звітності. Особливості податкової звітності підприємств, які сплачують єдиний податок.

Статистична і спеціальна звітність

Фінансова звітність за сегментами. Склад статистичної звітності, правила та періодичність її подання. Статистична звітність щодо продукції, її зміст, джерела інформації і порядок подання. Статистична звітність щодо праці, її зміст, джерела інформації і порядок подання. Статистична звітність щодо фінансів підприємства, її зміст, джерела і порядок подання. Статистична звітність щодо зовнішньоторговельної діяльності підприємства, її зміст, джерела і порядок подання. Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів (Додаток 4).

Рекомендована література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Мінфіну України від 07.02.2013 р. №73.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність», затверджене наказом Мінфіну України від 27.06.2013 р. №628.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджене наказом Мінфіну України від 28.05.1999 р. №137.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затверджене наказом Мінфіну України від 25.02.2000 р. №39.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
7. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну України від 28.03.2013 р. №433.
8. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні [навч. посібн.] / С.Ф. Голов, В. М. Костюченко – [3-є вид., перероб. і доп.] – Х.: 2013. – 1072 с.
9. Звітність підприємств: [навч. посібн.] / Ю. А. Верига, З. М. Левченко, І. Д. Ватуля – [2-е вид., перероб. і доп.] – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 776 с.
10. Звітність підприємства : [навч. посібн.] / Е. С. Гейєр, О. М. Головащенко, О. А. Наумчук, Л. І. Тимчина. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2014. – 435 с.
11. Звітність підприємства : [підручник.] / [М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко та ін.] – К. : Центр учбової літератури, 2015. –5 70 с.
12. Крупельницька І. Г. Звітність підприємств: [навч. посібн.] / І. Г. Крупельницька. – К.: ЦУЛ, 2012. – 232 с.
13. Колінько Н. І. Облік і звітність в оподаткуванні: [навч. посібн.] / Н. І. Колінько, М. М. Огородник, Г. М. Воляник, С. Є. Шутка. – Львів: Ліга-Прес, 2014. – 453 с.
14. Лень В. С. Звітність підприємства: [підручник] / В. С. Лень, В. В.Гливенко – [3-тє вид.] – К.: Каравела, 2010. – 672 с.
15. Левицька С.О. Звітність підприємств: [підручник] / С.О. Левицька, Я.В. Лебедзевич, О.О. Осадча. – Острог : НУ «Острозька академія», 2012. – 230 с.

